

A SPORT, AMI GENERÁCIÓKAT KÖT ÖSSZE

Idén 100 éves a magyar golf

A golf talán az egyetlen olyan sport, amelyben egy kezdő amatőr bármikor legyőzhet akár egy élvonalbeli profit is. Ez teszi igazán izgalmassá a golfot, ettől olyan népszerű világszerte ez a játék. Nincs esélytelen küzdelem, a játékban nem feltétlenül egymást kell legyőzniük az ellenfeleknek, hanem saját magukat kell felülmúlniuk, s ez kihívást jelent a legjobbaknak is.

Egy évszázaddal ezelőtt, 1911. június 7-én alakult meg Magyarország első, hivatalosan bejegyzett golfklubja. A *Budapesti Golf Klub* elnöke gróf Andrassy Géza, főtítkára Lauber Dezső volt. A magyar golf szépen fejlődött, ám az ötvenes években, mint dekadens imperialista játékot, gyakorlatilag száműzték az országból. Félévszázados korszak után a hetvenes évek végén kezdtek újra elfogadni, bármilyen fura, a kommunista vezetésű Kubának köszönhetően, ahol akkor is játszották. Szóval, ha Castro elvtárséknál lehetett golfozni, akkor hazánkban is. Az „újkori” magyar golfban a legdinamikusabb változásokat a rendszerváltás hozta, de még ma is fejlődő országnak számítunk e sportág tekintetében. Hazánkban közel háromezren üzik ezt a játékot, ami a lakosságnak csupán 0,03 százaléka, míg például Svédországban a lakosság 6 százaléka golfozik, az Egyesült Államokban pedig közel 20 millióan hódolnak e sportnak.

ANGOLSZÁSZ JOG A GOLFBAN

– A golf alapszabályait az 1800-as évek közepén jegyezték le a skóciai St. Andrews-ban – mondta el lapunknak Révész Tamás, a *Highland Golf Club* vezetője.

Ezt követően viszont az angolszász szokásjogon alapuló törvénykezés szerint egyedi esetek alapján folyamatosan alakítják tovább a szabályokat.

Ha egy állat elviszi a labdát, akkor a szabály szerint nagyjából oda kell visszatenni, ahonnan felkapta.

– Floridában például megtörténhet, hogy egy krokodil mászik ki a vízakadályból és bekapja a labdát. Nálunk előfordulhat, hogy nyúl vagy róka szalad el a labdával a szájában, és mondjuk, pár méterrel odébb leteszi. Megeshet, hogy egy sas elkapja reptében a labdát, majd beleejti a lyukba – sorolta az előre nem látható eseteket a klubigazgató.

Mint folytatta, a szabálykönyv értelemszerűen az ilyen esetekről nem rendelkezik, ezért létrehozták az úgynevezett *Döntések Könyvét*. A St. Andrews-i bizottság minden évben kiadja a *Döntések Könyvének* legfrissebb változatát, amelyben a világ összes tájáról összeszedett esetekre hoz határozatokat. Ettől fogva, ha valami különös dolog történik a pályán, akkor fellapozzák a bírók a könyvet, és ha ugyanaz a szituáció előfordult már valahol, akkor az alapján döntenek.

A szokásjog egyben azt is jelenti, ha például 1854-ben történt olyan eset, hogy a szél odébb fújta a labdát, és akkor hoztak egy döntést, amit azóta nem változtattak meg, akkor azt kell ma is érvényesíteni.

– Rendkívül bonyolult és komplex ez a szabályrendszer – hangsúlyozta a klub vezetője. – Ha mondjuk, egy homokakadályban van a labda, s az útjában egy banánhéj van, nem mindegy, hogy az miként került oda. Ha valaki bedobta a területre, akkor a szemetet el lehet távolítani, és a játékos tovább játszhat. Ám ha banánfa van a területen, és onnan esett le, akkor az nem távolítható el.

A leggyakrabban használt szabályokat a golfosok fejből tudják, de vannak olyan speciális, extrém esetek, amelyet a versenybírók is a *Döntések Könyvéből* keresnek ki a verseny közben.

A golfot ütőszámra játsszák, a győzelmet pedig vagy szakaszonként számolják, vagy a 18 lejátszott szakasz összesített eredményét veszik figyelembe kiértékeléskor.

Egy standard versenypálya teljes hossza meghaladhatja a 7000 m-t is. Ez nagyjából úgy oszlik meg, hogy a 18 szakaszt összesen 72 ütésből kell teljesíteni. Minden szakasznak van egy elütő része, egy úgynevezett *fairway* (helyes út) és egy

Ha egy játékos nem tudja egy adott helyzetben, hogyan folytathatja a játékot, feltartott kézzel jelzi a bírónak, hogy szabályértelmezésre van szüksége.

green (zászló körüli füves terület) része, körülötte pedig mindenféle akadályok, erdő, homokbunker, tó. Azok, akik nem az úgynevezett fairway-re ütik a labdát, hanem annak az oldalára, akadályba kerülhetnek. A játékot minden szakaszon az úgynevezett *elütőről* indítjuk, és addig kell ütni a labdát, amíg az adott szakaszon lévő lyukba be nem megy.

Kézzel, lábbal hozzányúlni, odébb tenni a labdát nem szabad, onnan kell tovább ütni, ahol nyugszik. Az akadályokból ki lehet hozni a labdát, azonban ebben az esetben automatikusan plusz 1 ütés kerül felszámításra.

A golfnak két számítási formája létezik. Az egyik esetben a golfot megnyert szakaszokra játsszák egymás ellen a játékosok. Az nyer, aki az adott szakaszt kevesebb ütésből fejezi be. Összességében nem az ütések, hanem a megnyert szakaszok száma alapján dől el a játék. Eszerint lehet, hogy az egyik versenyző az egész pályát kevesebb ütésrel teljesítette, mégis veszít, mert kevesebb szakaszon győzött. A másik esetben ütésszámra játsszák a golfot, ami azt jelenti, hogy a 18 szakaszon elért összes ütésszámot hasonlítják egy másik játékos eredményéhez.

Szakaszonként az előírt ütésszám attól függ, hogy milyen hosszú az adott pályaszakasz. 220 méterig 3 ütés, 220–420 méter között 4, és 420 méter fölött már lehet 5 ütéses pályaszakasz is. Ezek kombinációja teszi ki a 72 ütést. Egy klaszszikus pályán tehát van 4–4 darab 3 és 5 ütéses, és 10 darab 4 ütéses szakasz.

ÜTŐK

A golfot kizárólag erre a célra kialakított ütőkkel játszhatják. Egy golftáskában legfeljebb 14 ütő lehet. Ebből egy a gurító ütő (*putter*), amit akkor használnak, amikor a zászló közelében vannak, az alacsonyan nyírt füves területen.

Van a kezdő ütő, az úgynevezett *driver* – amit neveznek még 1-es faütőnek is –, illetve a 3-as és az 5-ös fa. Ezek régen

teljesen fából készültek, ma már a fejük fémből van, csak a tradíció miatt nevezik faütőnek.

Ezen kívül vannak még a vasütők. Ezek is sorszámozva vannak, attól függően, hogy az ütőfejnek milyen a dőlésszöge a nyélhez képest. A legmeredekebb a 3-as számot viseli, amelyeknek pedig a feje a legnagyobb szöveget zárja be az ütőnyéllel, az a 9-es.

– Általában a 3-as, vagy az 5-ös faütővel, illetve a *driver*-rel szoktak megnyitni egy-egy pályaszakaszt, mert ezekkel lehet a legtávolabbra ütni, de nem kötelező, lehet vasütővel is kezdeni – jegyezte meg Révész Tamás. Mint folytatta, vannak még speciális ütők, az úgynevezett *pitching wedge*, ezzel általában közelítő ütésekkel hajtanak végre, a *sand wedge*, azaz homokütő, vagy a *lob wedge*, ami szintén a közelítő ütésekre használatos.

Az ütők hossza különböző, a leghosszabb nyelű a *driver*.

EGYBŐL A LYUKBA!

Hole-in-one-nak nevezik azt a helyzetet, amikor a játékos az elütőről 1 ütésből a lyukba juttatja a labdát. Ha az előírt ütésszámmal teljesíti a golfozó az adott szakaszt, azt *parnak* nevezik. Ha eggyel kevesebbel, az a *birdie* (madárka), ha kettővel, az az *eagle* (sas), ha pedig hárommal üt kevesebbet, azt *double-eagle*-nek (albatrosz) hívják. Ha több ütésrel tudják csak a lyukba juttatni a labdát, azt dupla, tripla *bogey*-nek (mumus) nevezik, attól függően hány ütésrel került a játékos pluszba.

A profik, ha egy komolyabb verseny alkalmával négy napon keresztül minden nap lejátszák a 18 szakaszos pályát, mínusz 15 és 20 ütés között végeznek. Egy jó amatőr meg tudja játszani az előírt 72 ütésszámot, s általában az amatőr versenyeket is már mínuszos eredményekkel nyerik. Világszerte azonban az amatőrök átlagosan 30 ütés pluszsal teljesítik a pályát, ami azt jelenti, hogy szakaszonként átlag két ütésrel a standard fölött fejezik be a pályát.

Külön érdekessége a golfnak az úgynevezett *hendikep* rendszer. Ez egy szám, ami azt mutatja meg, hogy valaki átlagosan hány ütésrel tudja megjátszani a pályát.

– Egy átlag amatőr tehát, akiről, mint mondtam, 30 ütés pluszsal teljesíti a pályát, 30-as a *hendikepe* – magyarázta a klubigazgató.

A *hendikep*értékből tudható, hogy kinek milyen a játéktudása. Egy kezdőnek lehet akár 50 fölötti, míg egy nagyon jó amatőrnek lehet 1–2-es a *hendikepe*. Mint Révész Tamás kiemelte, az teszi izgalmasabbá a golfot, hogy úgynevezett nettó játékot játszhatnak egymás ellen a játékosok a *hendikep*rendszer alapján, vagyis figyelembe veszik a golfozó tudását.

– Ha mondjuk, egy 2-es *hendikepes* amatőr hozza a formáját, és teljesíti a pályát 72 plusz 2 ütésrel, de vele szemben egy 36-os *hendikeppel* rendelkező magához képest jobban játszik, tegyük fel, 108 helyett 107 ütésből teljesíti a pályát, akkor ő nyer, azaz megveri a kezdő a haladót – fejtette ki.

Világszerte azért ennyire népszerű ez a sport, mert generációkat köt össze. Férfiak játszhatnak nőkkel, profik az amatőrökkel, idősek fiatalokkal. Nagypapa mehet az unokájával golfozni, mert a jobb játékos előnyt fog adni a gyengébbnek, és nem lesz egyenlőtlen a küzdelem, élvezetes lesz a játék mindkettőjüknek.

– Élvezzük egymás társaságát, friss levegőn vagyunk, aktívan, sporttal töltjük az időt, s közben megbeszéljük a dolgainkat – emelte ki a golfklub vezetője.

A GOLF CSAK A GAZDAGOKÉ?

Köztudott, hogy nagy pénzek vannak a golfban, s a profik a legjobban kereső sportolók a világon. Ma már a legnagyobb összdíjazású verseny elérte a 9,5 millió dollárt. Révész Tamás szerint ez elsősorban annak köszönhető, hogy a televízióban is közvetíthetővé tették a golfot, méghozzá rendkívül izgalmasan, különböző kamerákkal, a pályák mellett pedig hatalmas lelátókat építettek a közönség számára.

– A mai technikával az operátor a golfabdát már repülés közben tudja követni, ma már számítógéppel digitalizálják és kivetítik a pálya paramétereit, lejtését, s a tévénézőknek előre be tudják mutatni, milyen vonalon kell gurulnia a labdának, hogy a lyukba menjen, szóval nagyon látványos lett a sportközvetítés – fűzte hozzá.

A legendás golfozók bravúros ütésekkel lenyűgözik a közönséget, milliókat vonzanak a tévéképernyők elé. Ez pedig a sportszergyártókat is ösztönözi, hogy folyamatosan új golf felszereléseket dobjanak a piacra, hozzájuk jött még a ruháipar is. Mindezek a cégek szponzorként, reklámozóként komoly pénzeket fektetnek a golfba.

Mint Révész Tamás fogalmazott, a profi sportolók a felső egy százalék, a többiek az amatőrök, vagyis a nagy tömegbázis, a sportág rajongói, potenciális vevők. Komoly haszonra tesznek tehát szert a felszerelés- és a ruhagyártók, ha a már-

kájukkal fémjelzett labdát használ, vagy akár pólót, sapkát visel egy-egy sztárjátékos a tévécsatornák által közvetített versenyen.

Az építőiparnak, az ingatlanpiacnak is hasznot hoz a golf, a pályák mellé épített lakóházakat, villaparkokat nagyon jó áron el tudják adni, miközben a telekár viszonylag alacsony, hiszen nem a belvárosban vannak a golfpályák. – Összességében ez a sport sok különböző ipari és szolgáltató szektor fejlődéséhez is hozzájárul – sommázza.

Kiemelte ugyanakkor, hogy a közhiedelemmel ellentétben nem megfizethetetlenül drága mulatság a golf. Mint mondta, egy gyerekedzés például, alkalmanként körülbelül 2000

forintba kerül, s ezért a pénzürt felszerelést is biztosítanak a golfklubban.

SZIGORÚ ILLEMSZABÁLYOK

A golfpályán elvárt a visszafogott, illemtudó viselkedés. A legfontosabb etikett szabály, hogy a golfpályát úgy kell otthagyni, ahogy találtuk, mivel utánunk is jönnek játékosok. Azaz, ha valaki mondjuk, az ütővel kiütött egy gypedarabot, azt vissza kell tenni, ha a homokakadályból kiütötte a homokot, akkor azt a játékosnak kell visszagereblyéznie.

A golf a tisztesség sportja, ezt mutatja az a szokás is, hogy általában 3–4 fős csoportokban játsszák, s kicserélik maguk között az eredménykártyáikat, vagyis az ütések egymásnak számolják.

A csalást a golfban igen szigorúan büntetik. Ha valaki szándékosan szabálytalankodik, kizárják a versenyből, akár a klubból is.

– Annak ellenére, hogy ez nem luxussport, úriemberek és úrinők sportja. Tisztelni kell a szabályokat, egymást, s aki ezt nem veszi tudomásul, az nem a golfpályára való – hangsúlyozta Révész Tamás.

Mint elmondta, kötöttek az öltözködési szabályok is: a férfiaknál az elvárt öltözet vászonnadrág és galléros póló, a nők esetében lehet szoknya, de nem nagyon mini, legalább térd fölé kell érnie, viszont nekik megengedett viselnie az ujjatlan galléros póló. Lehet még viselni – sőt, ajánlott – szalmakalapot, baseballsapkához hasonló golfsapkát, vagy úgynevezett visort, azaz napellenzőt. Ez utóbbit kifejezetten a hölgyek kedvelik, mert nem teszi tönkre a frizurájukat. ▀

Kovács Andrea

Elérhetőség:
Budapest Highland Golf Club & Academy
„Ahol a város találkozik a golfjal”
www.highlandgolf.hu